

Seminar 6

(S6.1) (Metoda reducerii la absurd)

Să se arate că pentru orice mulțime de formule Γ și orice formule φ, ψ ,

$$\Gamma \cup \{\neg\psi\} \vdash \neg(\varphi \rightarrow \varphi) \Rightarrow \Gamma \vdash \psi.$$

Demonstrație: Avem

(1)	$\Gamma \cup \{\neg\psi\} \vdash \neg(\varphi \rightarrow \varphi)$	Ipoteză
(2)	$\Gamma \vdash \neg\psi \rightarrow \neg(\varphi \rightarrow \varphi)$	Teorema deducției
(3)	$\Gamma \vdash (\neg\psi \rightarrow \neg(\varphi \rightarrow \varphi)) \rightarrow ((\varphi \rightarrow \varphi) \rightarrow \psi)$	(A3) și Propoziția 2.38.(i)
(4)	$\Gamma \vdash (\varphi \rightarrow \varphi) \rightarrow \psi$	(MP): (2), (3)
(5)	$\Gamma \vdash \varphi \rightarrow \varphi$	Propozițiile 2.45 și 2.39.(ii)
(6)	$\Gamma \vdash \psi$	(MP): (4), (5).

□

(S6.2) Să se arate că pentru orice formule φ, ψ ,

- (i) $\{\psi, \neg\psi\} \vdash \varphi$;
- (ii) $\vdash \neg\psi \rightarrow (\psi \rightarrow \varphi)$;
- (iii) $\vdash \neg\neg\varphi \rightarrow \varphi$;
- (iv) $\vdash \varphi \rightarrow \neg\neg\varphi$.

Demonstrație: Demonstrăm (i):

(1)	$\vdash \neg\psi \rightarrow (\neg\varphi \rightarrow \neg\psi)$	(A1)
(2)	$\{\neg\psi\} \vdash \neg\varphi \rightarrow \neg\psi$	Teorema deducției
(3)	$\{\neg\psi\} \vdash (\neg\varphi \rightarrow \neg\psi) \rightarrow (\psi \rightarrow \varphi)$	(A3) și Propoziția 2.38.(i)
(4)	$\{\neg\psi\} \vdash \psi \rightarrow \varphi$	(MP): (2), (3)
(5)	$\{\psi, \neg\psi\} \vdash \varphi$	Teorema deducției.

Punctul (ii) se obține din (i) aplicând de două ori Teorema deducției:

- (1) $\{\psi, \neg\psi\} \vdash \varphi$ se aplică (i)
- (2) $\{\neg\psi\} \vdash \psi \rightarrow \varphi$ Teorema deducției
- (3) $\vdash \neg\psi \rightarrow (\psi \rightarrow \varphi)$ Teorema deducției.

Demonstrăm în continuare (iii).

- (1) $\{\neg\varphi, \neg\neg\varphi\} \vdash \neg(\varphi \rightarrow \varphi)$ se aplică (i)
- (2) $\{\neg\neg\varphi\} \vdash \varphi$ (1) și (S6.1)
- (3) $\vdash \neg\neg\varphi \rightarrow \varphi$. Teorema deducției.

Demonstrăm (iv):

- (1) $\vdash \neg\neg\varphi \rightarrow \neg\varphi$ se aplică (iii) cu $\varphi := \neg\varphi$
- (2) $\vdash (\neg\neg\varphi \rightarrow \neg\varphi) \rightarrow (\varphi \rightarrow \neg\neg\varphi)$ (A3)
- (3) $\vdash \varphi \rightarrow \neg\neg\varphi$ (MP): (1), (2).

□

(S6.3) (“Reciproca” axiomei 3)

Să se arate că pentru orice formule φ, ψ ,

$$\vdash (\varphi \rightarrow \psi) \rightarrow (\neg\psi \rightarrow \neg\varphi).$$

Demonstrație:

- (1) $\{\varphi \rightarrow \psi, \neg\psi, \neg\neg\varphi\} \vdash \varphi \rightarrow \psi$ Propoziția 2.38.(ii)
- (2) $\{\varphi \rightarrow \psi, \neg\psi, \neg\neg\varphi\} \vdash \neg\psi$ Propoziția 2.38.(ii)
- (3) $\{\varphi \rightarrow \psi, \neg\psi, \neg\neg\varphi\} \vdash \neg\neg\varphi$ Propoziția 2.38.(ii)
- (4) $\{\varphi \rightarrow \psi, \neg\psi, \neg\neg\varphi\} \vdash \neg\neg\varphi \rightarrow \varphi$ (S6.2).(iii) și Propoziția 2.39.(ii)
- (5) $\{\varphi \rightarrow \psi, \neg\psi, \neg\neg\varphi\} \vdash \varphi$ (MP): (3), (4)
- (6) $\{\varphi \rightarrow \psi, \neg\psi, \neg\neg\varphi\} \vdash \psi$ (MP): (1), (5)
- (7) $\{\varphi \rightarrow \psi, \neg\psi, \neg\neg\varphi\} \vdash \neg\psi \rightarrow (\psi \rightarrow \neg(\varphi \rightarrow \varphi))$ (S6.2).(ii) și Propoziția 2.39.(ii)
- (8) $\{\varphi \rightarrow \psi, \neg\psi, \neg\neg\varphi\} \vdash \psi \rightarrow \neg(\varphi \rightarrow \varphi)$ (MP): (2), (7)
- (9) $\{\varphi \rightarrow \psi, \neg\psi, \neg\neg\varphi\} \vdash \neg(\varphi \rightarrow \varphi)$ (MP): (6), (8)
- (10) $\{\varphi \rightarrow \psi, \neg\psi\} \vdash \neg\varphi$ (9) și (S6.1)
- (11) $\{\varphi \rightarrow \psi\} \vdash \neg\psi \rightarrow \neg\varphi$ Teorema deducției
- (12) $\vdash (\varphi \rightarrow \psi) \rightarrow (\neg\psi \rightarrow \neg\varphi)$ Teorema deducției.

□

(S6.4) Să se arate că pentru orice formule φ, ψ ,

$$\{\psi, \neg\varphi\} \vdash \neg(\psi \rightarrow \varphi).$$

Demonstrație: Avem

(1)	$\{\psi, \neg\varphi, \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi)\}$	$\vdash \psi$	Propoziția 2.38.(ii)
(2)	$\{\psi, \neg\varphi, \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi)\}$	$\vdash \neg\varphi$	Propoziția 2.38.(ii)
(3)	$\{\psi, \neg\varphi, \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi)\}$	$\vdash \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi)$	Propoziția 2.38.(ii)
(4)	$\{\psi, \neg\varphi, \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi)\}$	$\vdash \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi) \rightarrow (\psi \rightarrow \varphi)$	(S6.2).(iii) și Prop. 2.39.(ii)
(5)	$\{\psi, \neg\varphi, \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi)\}$	$\vdash \psi \rightarrow \varphi$	(MP): (3), (4)
(6)	$\{\psi, \neg\varphi, \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi)\}$	$\vdash \varphi$	(MP): (1), (5)
(7)	$\{\psi, \neg\varphi, \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi)\}$	$\vdash \neg\varphi \rightarrow (\varphi \rightarrow \neg(\varphi \rightarrow \varphi))$	(S6.2).(ii) și Prop. 2.39.(ii)
(8)	$\{\psi, \neg\varphi, \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi)\}$	$\vdash \varphi \rightarrow \neg(\varphi \rightarrow \varphi)$	(MP): (2), (7)
(9)	$\{\psi, \neg\varphi, \neg\neg(\psi \rightarrow \varphi)\}$	$\vdash \neg(\varphi \rightarrow \varphi)$	(MP): (6), (8)
(10)	$\{\psi, \neg\varphi\}$	$\vdash \neg(\psi \rightarrow \varphi)$	(9) și (S6.1).

□